

Památník ticha připomene největší jednorázovou masovou vraždu československých obyvatel

7.3.2023 - Martina Reková a Klára Bobková | Ministerstvo kultury ČR

Objev kolosálního významu v podobě unikátní fotografie transportu se stane ústředním motivem letošní Vzpomínky na BIIb připomínající vyhubení tzv. terezínského rodinného tábora v Osvětimi.

V rámci koncertního rituálu bude symbolicky přijata tato fotografie z pozůstalosti rodiny Weinerových, zachycující vypravení transportu tábora, do budoucí stálé expozice Památníku ticha. Pietní akce se bude konat **ve středu 8. března v 16 hodin na pražském nádraží Bubny**. Letos v září navíc uplyne 80 let ode dne, kdy byl terezínský tábor do Osvětimi vypraven.

Většina obětí byla deportována do terezínského ghetta právě přes Nádraží Bubny, kde autorský tým Památníku ticha vloni představil v rámci výstavního projektu Album G.T. celkem 40 doposud nezveřejněných a nově objevených fotografií z všedního života v ghettu. V rámci svého výzkumu na nich identifikoval pět osob, další výzkum probíhá včetně pátrání po autorovi fotografií. Unikátní soubor snímků a jeho příběh je projektován autorským týmem pro stálou expozici budoucího Památníku ticha. Zahájení přestavby je plánováno na podzim tohoto roku. Vedle rozvoje budoucí stálé expozice připravuje autorský tým v čele s Pavlem Štinglem nové výstavy, které budou postupně odkrývat vize uspořádání tohoto místa paměti. Poctu zesnulým i neznámému fotografovi vzdá v nádražní hale na pražských bubnech jazzové trio Davida Dorůžky, studenti Lauderových škol zde přednesou vzpomínky pamětníků a přeživších rodinného tábora. Vstup na pietní akci je pro veřejnost zdarma.

Terezínský rodinný tábor odjížděl s nadějí, že budou jeho rodiny v Osvětimi – Birkenau pohromadě a dětem zůstane možnost vzdělávání velmi vzdáleně připomínající minulý život. Záměr, pro nějž byl tento osvětimský barák udržován z neznámých důvodů v mimořádném režimu, se však neuskutečnil. V noci z 8. na 9. března nahnali nacisté do plynových komor 3500 žen, mužů i dětí z lágrbaráku BIIb. Byla to největší jednorázová masová vražda československých obyvatel v naší historii.

„Památník ticha považuje datum masové vraždy obyvatel bloku BIIb za okamžik dějin, s nímž je naše místo paměti bytostně spojeno. Proto jej už léta připomíná. Osudová náhoda přihrála do našich rukou obraz těchto obětí, ještě živých, ve chvíli jejich deportace z Terezína. Vůbec by mě nenapadlo, že v době, kdy vzniká scénář stálé expozice, dostaneme do ruky snímek početné skupiny lidí, kterým takto dramaticky vidíme do osudů. Většina z nich bude od okamžiku zachyceného na fotografii za šest měsíců po smrti,“ říká ředitel Památníku ticha Pavel Štingl.

Podle vzpomínek spisovatele a překladatele židovského původu Pavla Stránského z knihy Poslové obětí terezínského rodinného tábornacisté založili jako zástěrku za účelem manipulace s veřejným míněním. Měla posloužit jako alibi, když se objevily zprávy o organizovaných masových vraždách v Osvětimi. V září roku 1943 dopravili nacisté do tohoto tábora dva transporty z Terezína, v prosinci téhož roku dva další a poté tři v květnu roku 1944. Každý transport měl zůstat v táboře šest měsíců a pak zemřít v plynových komorách. Zaplynované měli nahradit „čerství“ vězni, aby případná komise Mezinárodního červeného kříže zjistila, že jsou vězni v „dobrém“ stavu. V onu osudnou noc v březnu 1944 odvezli nacisté, až na malé výjimky, všechny dosud žijící vězně ze zářijového transportu do

plynu.

Vzpomínku na BIIb organizuje Památník ticha ve spolupráci s Ministerstvem kultury, Městskou částí Praha 7, Židovským muzeem v Praze, Lauderovými školami, Institutem Tereziánské iniciativy a Centrem současného umění DOX.

Vzpomínkové akce se zúčastní ministr kultury Martin Baxa.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5138cs-pamatnik-ticha-pripomene-nejvetsi-jednorazovou-masovou-vrazdu-ceskoslovenskych-obyvatel>